

Головна » Життя » Суспільство

Не пускають на лікування. Як бути після СЗЧ через хворобу і що вирішують командири

17:36 18.05.2026 Пн

4 хв

Зібрати максимум доказів – найперша задача, кажуть юристи

КАТЕРИНА ГОНЧАРОВА
ТЕТЯНА КОЗЯН ЕКСПЕРТ

Військові можуть повернутися в свою бригаду після СЗЧ (фото: Віталій Носач/РБК-Україна)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з РБК-Україна у Google

Поширена причина СЗЧ – не конфлікти з командиром, а суттєве погіршення стану здоров'я. Буває так, що у відпустку і на лікування не пускають, а стан погіршується швидко, і випадків СЗЧ через здоров'я справді немало.

Що робити, якщо вже сталася така ситуація, як поводитися та які рішення приймають командири, якщо ви повертаєтеся з самовільного залишення частини після лікування? Про варіанти вирішення ситуацій РБК-Україна розповідає військовий адвокат Тетяна Козян.

НОВИНИ

30 гривень за поїздку: у Києві хочуть кардинально переглянути тарифи на проїзд

АНАЛІТИКА

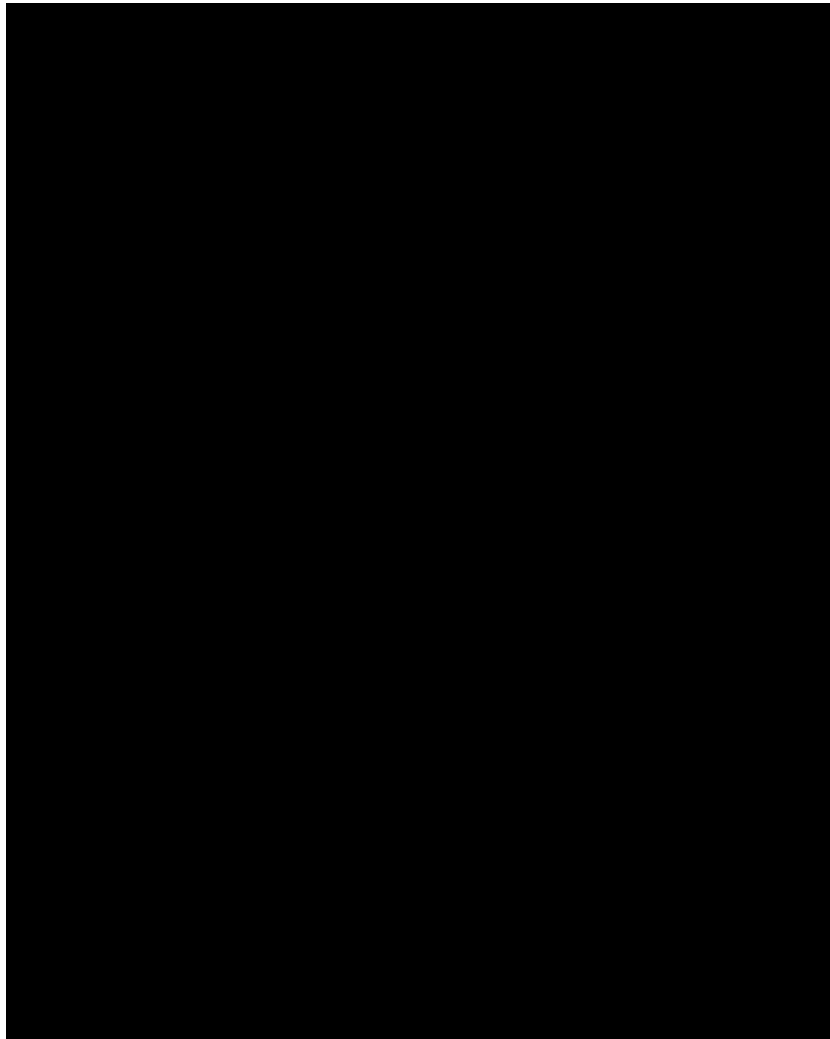
Ростислав Шаправський, Юрій Доцатов

Заброньовані підприємства генерують 60% податків: інтерв'ю з Олексієм Соболевим

Головне:

- **Зміна пріоритетів:** якщо є офіційні медичні документи, це зміщує фокус справи з суто дисциплінарного проступку на захист життя людини.
- **Конструктивний шлях:** адекватне командування за наявності довідок погоджує рапорт, направляє бійця на ВЛК та чекає на рішення суду про поновлення.
- **Ризик упередженості:** у разі конфлікту командири можуть ігнорувати рапорти військового, тому всі документи необхідно фіксувати офіційно.
- **Альтернативний варіант:** якщо стосунки з керівництвом повністю зруйновані, оптимальним виходом є переведення до іншої військової частини.
- **Сила доказів:** успішний фінал справи без судимості напряму залежить від якості сформованої медичної бази та доведення добровільності повернення.

Як легально повернутися з СЗЧ без кримінальної відповідальності (інфографіка РБК-Україна)

Відмова у наданні медичної допомоги на передовій чи в тилу – серйозне порушення прав військовослужбовця. Коли боєць іде на вимушений крок заради лікування, його юридичний захист має базуватися на фактах. Як зазначає Тетяна Козян, медична документація кардинально змінює сприйняття ситуації органами розслідування.

"Якщо говорити про випадки, коли причиною СЗЧ став стан здоров'я і неможливість отримати належну медичну допомогу, то за наявності підтверджуючих документів акцент справді зміщується з дисциплінарного порушення на питання захисту життя і здоров'я", – пояснює адвокатка.

За умови діалогу з керівництвом, повернення військового відбувається за зрозумілою правовою процедурою з подальшим обстеженням.

"У більш конструктивному сценарії командир іде назустріч: приймає рапорт, погоджує повернення, направляє військового на ВЛК і після рішення суду людина відновлюється на службі з урахуванням медичних показань. Особливо це ймовірно, якщо військовий повертається не "з порожніми руками", а з **цивільними медичними висновками (МРТ, УЗД, довідки лікарів)**, які підтверджують, що відсутність була пов'язана з реальними проблемами зі здоров'ям", – зауважує експертка.

Що робити, якщо є конфлікт з командуванням

На практиці далеко не всі керівники готові визнавати правоту військового, навіть якщо той залишив частину суто через хворобу. Часто військові стикаються зі стіною бюрократії й відкритим тиском.

Водночас бувають і більш жорсткі або конфліктні ситуації, згадує Тетяна Козян. Деякі командири можуть займати принципову позицію через сам факт СЗЧ – ігнорувати рапорти, затягувати процес або демонструвати упереджене ставлення.

"Саме тому критично важливо подавати документи так, щоб це було зафіксовано (через рекомендований лист, адвокатський запит або офіційні цифрові інструменти), і формувати медичну доказову базу. У такому випадку навіть при конфлікті з командуванням у суді та у взаємодії зі слідством позиція військового виглядає значно сильніше", – підкреслює Тетяна Козян.

переведення.

"Якщо ж взаємодія з "рідною частиною фактично зруйнована (через недовіру або відвертий конфлікт), на практиці часто обирають інший шлях – переведення в іншу частину. Якщо інший командир дає письмову згоду прийняти військового і забезпечити належне лікування, це стає робочим варіант: суд закриває провадження, і людина продовжує службу вже в новому підрозділі", – роз'яснює фахівчиня.

Ретельна підготовка – запорука успіху

Запускати проблему точно не можна, у кримінальних справах військового характеру це особливо неприпустимо. При цьому ви маєте якомога ретельніше підготувати всі документи по своїй ситуації, які зможете.

"Можна зробити висновок, що чим краще підготовлена ваша позиція (документи, підтвердження добровільності повернення, чітко подані рапорти), тим більше шансів на адекватне рішення з боку командира або, у разі конфлікту, на позитивний результат через суд", – констатує військова адвокатка.

Чи підійдуть фото і відео стану військового після СЗЧ у якості доказів в суді? За словами Тетяни Козян, це може бути доказом у справах щодо СЗЧ, зокрема для підтвердження фізичного або психологічного стану особи, але краще, якщо це буде поєднання із офіційними меддокументами/

"Однак найбільшу доказову силу вони мають у сукупності з медичними документами, висновками лікарів, показаннями свідків та іншими доказами. Суд оцінює такі матеріали комплексно, враховуючи обставини справи та причинно-наслідковий зв'язок між станом людини і подіями, що передували СЗЧ", – каже Тетяна Козян.

Нагадаємо, навесні цього року у Генштабі [спростили механізм повернення із СЗЧ](#). В Силах Оборони виключили проміжні ланки в опрацюванні документів, зокрема армійський корпус, оперативне командування, вид тощо. Зазначається, що тепер документи на призначення подають напряму від військової частини до Генштабу.

Також стало відомо, чому [після повернення з СЗЧ вже стало неможливо вибрати собі бригаду](#).

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

служба в армії

Медична допомога

Мобілізація в Україні

Юридичні поради

Реклама

НОВИНИ

- Новини України
- Війна в Україні
- Економіка
- Світ
- Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

- Економіка
- Фінанси
- Авто
- Tech
- Енергетика

АНАЛІТИКА

- Статті
- Інтерв'ю
- Точка зору

ЖИТТЯ

- Гроші
- Зміни
- Освіта
- Суспільство

РОЗВАГИ

- Шоу бізнес
- Поради
- Гороскопи
- Свята
- Цікаве
- Спорт

LIFESTYLE

- Психологія
- Їжа
- Подорожі
- Здорове життя
- Мода та краса

Команда

Вакансії в РБК-Україна

«Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.